

Yazarken senindir sözcükler,
bittiğinde yazmak, herkesin olur...

MAVİ YAZILAR

Prof. Dr. Ferruh N. Ayoglu

DAMLALAR

Kurtoğlu Burnu ile İblis Burnu arasına bir çizgi çekerseniz, bu çizginin kuzeyinde kalan sular Glaukos Sinus diye bilinirdi bir zamanlar; kendine saldırmayan hiçbir ülke ile savaşmamış Işık Ülkesi Likya'nın batı sınırını oluşturan Telmessos kentinin denizi; şimdilerde Fethiye Körfezi deniyor. Çok sayıda Glaukos öyküsü var mitolojik anlatılarda. Ben en çok ikisini severim. Biri, rivayet odur ki, Hellenlere karşı Troya'yı korumak için yurdunu bırakıp yollara koyulan, yiğitler yiğidi Sarpedon ile birlikte Troya'da can veren Likyalı kahraman Glaukos. Diğeri, yine rivayet odur ki, her gün denize sadece bir kez ağ atan, gereksinimlerini tuttuğu balıkları takas ederek sağlayan, gereksiniminden fazlasını çevresine dağıtan ve öldükten sonra deniz tanrılarının arasına karışan ihtiyar balıkçı Glaukos. Seçmesi zor...

Kim sevdirdi denizi, nerede, nasıl başladı diye sorsalar, bir sürü şey sayar insan. Ben, babamı söylerim ilk sırada. Bir de onun yüzünü denize döndüğünde, denize baktığında, kerelerce tanıdığı olduğum zihnime kazınan, başkalaşan gözlerini. Çocuksan, Akdenizliysen, hele de bir bozkır kentinde geçiyorsa hayatın, başka seversin, başka özlersin denizi. Düşlerin maviyle dolup taşar da kimse anlamaz halini. Beyaz bir yelkenliye atlayıp daldım mavinin koynuna düşlerimde; annemle babam olurdu yanımda. en güzel düşler çocukken kurulurmuş belki de;

sınırsız, uçsuz bucaksız. Düşlerimde, ben dümeni tutardım, annem denizi seyrederdi, babam haritalara bakardı piposunu tüttürerek. Olmadı, yetmedi zaman. Zaman, garip bir mevzu, anlaması zor; Her şeye yetecek kadar uzun ve hiçbir şeye yetmeyecek kadar kısa işte...

Paçariz Burnu ve Şövalye Adası Fenerleri arasından geçip Kızılada Fenerini selamlayalı bir saati geçti zaman. Dostlarla birlikte mavinin koynundayız; kısmetse, izin verirse son söz söyleyecek olan deniz, güzeller güzeli Symi var rotamızda. Bu gün anneler günü. Bu yıl, babamın ölüm yıldönümüne geldi anneler günü. Babam 59 yaşındaydı öldüğünde; şimdi ben aynı yaştayım. Hani olmadı, yetmedi dedim ya zaman; şimdi ellerim bembeyaz bir yelkenlinin dümeninde işte. Hemen yanımda, haritadan mesafelere bakıyor, Umut, hava durumunu kontrol ediyor; büyüdü, yetişti, iyi bir yelkenci olma yolunda. Sevgili eşim, Akdeniz Gözlüm denizi seyrediyor, arada bize bakarak... Rüzgar kolayımıza. Kıç havuzlukta sohbet demlendikçe demleniyor. Belki çok şey var söylenecek; anlatılacak çok şey. Belki bir parça eksik manzara. "Sağ ol baba, sağ ol anne" akıyor içimden...

Geceyi Ağa Limanı'nda alargada geçirdik; biraz soğuktu deniz, vazgeçtik kıç halatından; günün ilk ışıklarıyla topladık demiri, attık kendimizi mavinin koynuna. Dümeni Umut'a bıraktık.

Rivayet odur ki, adanın adı, denizler tanrısı Poseidon'un aşık olduğu güzeller güzeli bir su perisi olan Nymph Syme'den gelir. Güzeli tanrıçaların doğum yeri olarak bilinen ve Ege Denizi ile Akdeniz'in birleştiği sularda olduğu kabul edilen adanın halkı, denizcilikteki, özellikle de sünger avcılığındaki ustalıkları ile tanınır. Bir de Symi Kayıkları var; bir zamanlar bu suların en denizci, en hızlı kayıklarıymış. Kanuni'nin Rodos seferinde Osmanlı yanında durmuşlar. Bizimkiler Sömbeki demişler adına. Şimdilerde en çok İtalyan döneminden kalan ve özenle restore edilen rengarenk evleriyle tanınıyor.

Gözüm mavide dalmış, karinadan akan damlalara bakıyorum... Şu öndeki, Magdalena Nehri var Kolombiya'da, Barrancabermeja diye hiç gitmediğim bir şehirden geçer, o nehirden gelmiş buralara.

Onun hemen yanında, sağ tarafında parıldayan, Güney Kutbu'ndaki bir buzuldan damlamış. Hiç hesapta yokmuş yuvasından ayrılmak, damlamak. Başlangıçta biraz uzak durmaya çalışmış, sokulmamış diğerlerine, sonradan kaynaşmış. Diğerleri sımsıcak sarmalamış yeni geleni.

Şu sol taraftaki bir başka alem. Madagaskar Adası'nda Manambia'da bir kaya oyuğundaymış daha önce. Günlerce kendini anlamaya, anlamlandırmaya çalışmış o ıssız oyukta; tek başına. Sonra, başı ak köpüklü, nereden geldiğini kimsenin bilmediği yaşlı bir dalga "kendini mi arıyorsun?" demiş, "gel de göstereyim", almış koynuna, fırlatmış diğerlerinin arasına.

Arkalarında, sol tarafta, biraz sessizce duran, Sudan'da, o kemiklerini saydığın susamış çocuğun tulum baya yasladığı elinden damlamış kuru toprağa. Uzun ve meşakkatli bir yolculuktan geçmiş. Kaç kere buharlaşmış, kaç kere damlamış bir maviden diğer maviye, kimse bilmez; pek sevmez konuşmayı.

Fotoğraf: Ferruh N. Ayoğlu

Onun hemen yanında, ona destek olmak istercesine yanında koşturan Amazon Nehri'nde oltaya takılan balığın sırtından damlamış.

Diğer yandaki, Çin'den; Sarı Nehir'de bir sandalın küreğinden düşmüş.

Onların arkasındaki, çok güzeldi eskiden; dünyanın en lüks otelinde yaşarmış, duş başlığından süzölmüş.

Onun solunda, şu yorgun duranın öyküsü anlatmakla bitmez. "İlk damla" der ona diğerleri, söylediklerine göre, 4.4 milyar yaşındaymış; atmosferden damlayan ilk su damlası. Atalarımız taşları yontmaya çalışıyorlardı 200 bin yıl önce. Bitkilerin, özellikle de yosunların, likenlerin ortaya çıkışı 440 milyon yıl önce. Soluduğumuz oksijenin %75'ini ürettiği söylenen fitoplanktonlar mevzusuna hiç girme. Hani bilgi diyoruz, bilgelikten söz ediyoruz filan ya, düşünsene, 4.4 milyar yıl; sen, ben, o, bu küçük damlaya kaç yaşam sığar bizimkinin türünden?

Sınırdayız şimdi. Haritada ince kırmızı bir çizgi var. Türk ve Yunan karasularının sınırını gösteriyor. Denize çizilmiş bir sınır. "Bu benim denizim, benim damlam". Gülümsüyorum.

Ne hazin bir hikaye bizimkisi...